

Handläggare
JHDatum
2025-09-22Diarienummer
KN2025/01524Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar från Hyresgästföreningen

Ändring av EU:s klimatlag och EU:s klimatmål för 2040

Hyresgästföreningen vill ta tillfället i akt att inkomma med synpunkter på *KN2025/01524 EU-kommissionens förslag om att fastställa ett bindande klimatmål för 2040* (COM (2025) 524). Vi välkomnar att kommissionen pekar ut ett utsläppsmål till 2040. Att anta ett mål i enlighet med forskningen kommer bli ett viktigt delmål för att nå klimatneutralitet senast 2050 och möjliggör för EU att vara ledande i klimatomställningen.

Samtidigt vill vi särskilt betona vikten av att hushållens perspektiv tydligare beaktas. Klimatpolitiken påverkar människors vardag direkt, genom energipriser, hyror och boendekostnader, men även genom de konsekvenser klimatförändringar kommer innebära. Omställningen kan bli en win-win för både klimatet och hushållen om den genomförs på ett socialt hållbart sätt.

Mål i linje med vetenskapen

Målet om 90 procents minskning till 2040 är ett viktigt steg i rätt riktning. 90 procent är dock i den lägsta delen av det intervall (90-95 procent) den Europeiska vetenskapliga rådgivande organet för klimatförändringar (ESABCC) pekat ut. EU bör därför, i enlighet med forskningen, sträva mot minst 95 procents minskning till 2040.

Analys av konsekvenser för hushållen

Förslaget saknar fördjupade analyser av hur målsättningarna kan påverka olika hushållsgrupper. Fokus ligger främst på industri, energi och konkurrenskraft, medan hushållens kostnader och villkor behandlas översiktligt.

Investeringar i klimatomställningen genom exempelvis renoveringar och energieffektiviseringar i flerbostadshus är på sikt viktiga för att sänka hushållens kostnader och förbättra boendemiljön, men riskerar initialt att bli väldigt kostsamma. Om detta inte hanteras riskerar kostnader att vältras över på hyresgäster genom exempelvis högre hyror. Det krävs därför åtgärder som säkerställer att särskilt låg- och medelinkomsttagare i hyresrätt skyddas och får del av omställningens fördelar.

Vikten av energieffektivisering

Hyresgästföreningen välkomnar att energieffektivitet lyfts som en central princip i omställningen. Energieffektivisering i flerbostadshus är viktigt för att sänka hushållens energikostnader samtidigt som det bidrar till utsläppsminskningar. I förslaget är dock kopplingen till bostadssektorn svag.

Investeringar i energieffektivisering av bostäder behöver genomföras utan att hyresgäster drabbas av kraftigt ökade boendekostnader. För att detta ska ske på ett rättvist sätt krävs ett offentligt ansvarstagande för investeringar i bostäder, exempelvis genom direkta stöd eller skattelättnader.

Split incentives och sociala skyddsmekanismer

Ett särskilt hinder i bostadssektorn på framför allt europeisk nivå är så kallade split incentives: att fastighetsägare inte får direkt del av energibesparingarna, medan hyresgästerna som skulle vinna på sänkta energikostnader saknar inflytande över renoveringsbeslut. Detta leder ofta till att nödvändiga investeringar uteblir. Sveriges system där man ofta har varmhyra kan dock framhållas som positivt exempel. Genom varmhyror finns tydliga incitament hos fastighetsägare för energieffektiviserande investeringar.

Genom stöd, skattelättnader eller särskilda finansieringslösningar kan både hyresgäster och fastighetsägare gynnas. Genom att sociala skyddsmekanismer, såsom riktade subventioner eller lån görs tillgängliga genom EU:s finansieringsprogram, som exempelvis den sociala klimatfonden, kan hinder undanröjas och investeringar påskyndas.

Kompensationsåtgärder

Förslaget öppnar för internationella utsläppskrediter och exempelvis koldioxidinfångning. Denna typ av kompensationsåtgärder bör hållas på en mycket begränsad nivå och snarare komplettera än vara lösningen, fokus bör istället ligga på faktiska utsläppsminskningar.

Delaktighet och informationsinsatser

Vi ser positivt på att kommissionen vill föra dialog med industri och arbetsmarknadens parter. Men det är en brist att boende och civilsamhälle inte lyfts fram tydligare. För att skapa legitimitet i omställningen bör även hushållens perspektiv inkluderas i dialoger, och informationskampanjer riktas till både hyresgäster och fastighetsägare om nyttan med energieffektiva bostäder. Här kan EU spela en viktig roll i att främja kunskap och engagemang.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis stödjer Hyresgästföreningen EU:s ambition att anta ett bindande klimatmål för 2040 och ser stora möjligheter att kombinera klimatansvar med social rättvisa, om omställningen genomförs på rätt

sätt. Dock behöver målet ligga i enlighet med forskningen,
konsekvenserna för hushållen utredas ytterligare och finansiering
tillkomma.

Hyresgästföreningen

Marie Linder, förbundsordförande

Joachim Höggren, utredare